

Betænkning

over forslag til lov om folketingets ombudsmand.

(Afgivet af udvalget den 12. maj 1954).

Udvalget har afholdt 10 møder og herunder haft flere samråd med justitsministeren. Udvalget har desuden i et møde med folketingets udvalg for forretningsordenen drøftet affattelsen af instruks for ombudsmanden.

Man har særlig drøftet spørgsmålet om adgangen til at klage over en dommer og hans personale enten til ombudsmanden eller til den særlige klageret.

Efter formuleringen af undtagelsesbestemmelsen i forslaget § 1, stk. 1, 2. punktum, falder dommernes embedsførelse i det hele udenfor ombudsmandens virksomhed. Der er ved betegnelsen „dommerne“ alene tænkt på de egentlige dommere, hvis uafhængighed er sikret ved grundlovens § 64, og mod hvem sager om disciplinær forfølgning kan påkendes af den i retsplejelovens § 1 a omhandlede særlige klageret, men ikke på medlemmerne af administrative instanser, selvom de går under betegnelsen „retter“, f. eks. landsskatteretten, invalideforsikringsretten o. lign. Under dommerens embedsførelse falder også hans bestridelse af hverv som formand for husdyrvoldgiftsretten, fredningsnævn eller andre hverv, der enten af lovgivningen direkte er henlagt til dommerne, eller hvor det for udøvelsen af hvervet er en almindelig betingelse, at vedkommende er dommer. Lægdommeres virksomhed vil falde udenfor ombudsmandens virksomhed, allerede fordi de ikke deltager i statens forvaltning, men alene har judicielle funktioner.

Efter de bemærkninger om forslaget § 1, som indeholdes i den af folketingets udvalg den 27. marts 1953 afgivne betænkning over

forslag til lov om rigsdagens ombudsmand (rigsdagstidende, tillæg B. sp. 1285), hvilke bemærkninger udvalget kan tiltræde, falder dommerfuldmægtigenes virksomhed udenfor ombudsmandens område, når virksomheden består i at beklæde retten. Udvalget er af den opfattelse, at det også i disse tilfælde bør være muligt at fremsætte klage over en dommerfuldmægtig, og man har særlig haft opmærksomheden henvendt på spørgsmålet om adgangen til at indbringe sådanne klager for den særlige klageret.

Udvalget er blevet bekendt med, at klageretten ved dom af 5. september 1953 har taget en klage over en konstitueret dommer under påkendelse. I dette tilfælde drejede det sig om en tjenestemand, der var konstitueret på eget ansvar, og der foreligger vel ikke nogen senere stillingtagen til spørgsmålet om påkendelse af klager over tjenestemænd, der er konstitueret på den ordinære dommers ansvar, men der er efter justitsministeriets mening ikke anledning til at antage, at der ikke også i disse tilfælde skulle være adgang til at indbringe klager over den konstituerede dommer for klageretten. Heri er udvalget enigt.

Klager over dommerfuldmægtigenes administrative virksomhed og over dommerembedernes personale iøvrigt kan indbringes for ombudsmanden.

Efter retsplejelovens § 49 kan den, der anser sig for krænkede ved en dommers utilbørlige forhold, kun fremsætte besværing herover til indbringelse for den særlige klageret, såfremt krænkelsen er tilføjet ham under møde for en ret. Udvalget finder det tvivlsomt, om denne begrænsning i klage-